

таті невідповідностей чи помилок у підрахунку показників окремих форм одержуються неправильні зведені показники фінансової звітності підприємства [2, с. 102–103].

Для забезпечення ефективності проведення аудиту достовірності звітності за допомогою порівняння її показників з даними бухгалтерського обліку доцільно складати порівняльні таблиці, які будуть раціональними та зручними у використанні та забезпеченні раціонального оформлення робочих документів аудитора.

У цілому ж, особливістю вивчення відповідності показників звітності даним бухгалтерського обліку є перевірка бухгалтерського обліку не тільки того об'єкту обліку, за яким виявлено відхилення, а й об'єктів бухгалтерського обліку, які так чи так з ним кореспондують.

Таким чином, аудит фінансової звітності є ключовим аспектом аудиторської перевірки. В ході такої перевірки аудитор отримує відповіді на питання щодо особливостей формування показників фінансового стану, фінансових результатів і руху фінансових потоків на підприємстві, а також формує думку щодо достовірності всіх суттєвих аспектів фінансової звітності в цілому.

### **Література**

1. *Костирко Р.О.* Удосконалення аудиту фінансової звітності акціонерних товариств. Монографія / Р.О. Костирко. — Луганськ: Вид-во СЛУ ім.В.Даля, 2003. — 300 с.

2. *Петренко Н.І.* Методика аудиту фінансової звітності та шляхи її удосконалення / Н.І. Петренко // Вісник ЖДТУ. — № 1 (51). — Економічні науки, 2010. — С. 100–105.

**Градінарова К.Г.**, студент ОЕФ, 4 курсу,  
напрямок підготовки 6.030509 «Облік і аудит»,  
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,  
науковий керівник — Булкот Г.В., к.е.н.,  
доцент кафедри аудиту

## **ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ**

Сучасний стан розвитку економіки України зумовлює зміни у системі управління підприємств. Посилення уваги власників на першочерговому розв'язанні внутрішніх проблем розвитку підприємства зумовлює необхідність встановлення належного управ-

ління підприємствами; ключовим аспектом управління є посилення контролю [1, с. 11–27]. Тому «вмілий контроль» — це основа для досягнення ключових ініціатив і цілей. Використання належних способів управління може допомогти уникнути вузьких місць, скорочення штату і нефективного використання економічних ресурсів підприємства. Контроль може попередити втрату ресурсів, у тому числі основних засобів, запасів, готівкових коштів; дозволяє уникнути витікання службової інформації, підвищити трудову дисципліну тощо. Належні способи управління можуть допомогти забезпечити дотримання встановлених законів і правил. У даній ситуації власником постійно необхідно переглядати і оцінювати ефективність системи внутрішнього контролю на підприємстві.

Основною метою контролю є забезпечення безперервної і ефективної діяльності підприємства. Але, жоден вид контролю не може забезпечити абсолютної впевненості щодо відсутності на підприємстві допущених помилок і порушень. Саме тому основні механізми внутрішньогосподарського контролю розроблені для забезпечення обґрунтованого, але не абсолютно гарантованого способу захисту ресурсів, надійності операційної та фінансової інформації і дотримання законів і правил. Поняття обґрунтованої впевненості визнає, що вартість контролю не повинна перевищувати вигоди, яка буде отримана. Воно також визнає потребу в безкомпромісній чесності, певній критиці бізнесу і в культурі вмілого контролю діяльності суб'єкта господарювання.

В управлінському виборі процедур і методів внутрішнього контролю, ступінь контролю зайнятих є показником обґрунтованих суджень керівництва і фахівців, що працюють у сфері внутрішнього контролю. За умови, коли буде непрактично або неможливо встановити побудувати окрему систему внутрішнього контролю (наприклад для невеликих підприємств), керівництво має вибирати між такими варіантами: поліпшити існуючі методи контролю за рахунок збільшення кількості перевірок і посилення нагляду; ввести альтернативні компенсуючі заходи; прийняти ризики, властиві слабким сторонам контролю.

Способи контролю, як зазначено механізмом внутрішньогосподарського контролю, вважаються самостійними. Разом стандарти внутрішньогосподарського контролю, політика підприємства та процедури керівництва і правила відділів слід розглядати як частину процесу для встановлення, підтримки та покращення системи внутрішньогосподарського контролю.

Процес внутрішньогосподарського контролю повинен бути підкріплений визнанням усіх структурних рівнів підприємства. Сам процес повинен включати оперативний аналіз, розробку процедур і методів контролю, зв'язку та моніторингу. Оперативний аналіз вимагає оцінки ризиків і визначення відповідних цілей управління. Крім того, операційне середовище (наприклад, рівень автоматизації, бюджет і ресурси) повинні бути прийняті до уваги, так само як і аналіз витрат і вигод для того, щоб впевнитися, чи вартість контролю не перевищує користі від нього. На основі оперативного аналізу можуть бути вибрані конкретні методи або процедури контролю. Вони можуть включати узгодження, дозволи, погодження, робочу сегрегацію, відгуки або документацію.

Що стосується відповідальності, то слід зазначити, що представники вищого рівня управління підприємством повинні забезпечити такі умови, аби тенденція керівних принципів контролю була належним чином оформлена і підтримана в межах її організації. Адміністратори бізнесу і відомче управління відповідальні за виявлення допущених помилок і порушень. Кожен бізнес-адміністратор повинен бути знайомий з типами порушень, які потенційно могли б виникнути. Відповідно, кожен бізнес-адміністратор буде притягнутий до відповідальності за недоліки функціонування системи внутрішньогосподарського контролю у його сфері.

Таким чином, контроль на підприємстві буде ефективним за умови, коли ним відповідним чином керують та підтримують його стабільне функціонування на всіх рівнях. Отже, у сучасних умовах складовою частиною комплексу заходів підвищення ефективності системи внутрішнього контролю має стати програма конкретних дій, спрямованих на створення структури, методів і процедур контролю на підприємстві.

Таким чином, внутрішньогосподарський контроль являє собою систему постійного спостереження за ефективністю використання майна господарського суб'єкта, законністю і доцільністю господарських операцій і процесів, збереженням грошових коштів і матеріальних цінностей. У той же час, контроль є складовою частиною ринкового механізму, одним із прийомів перевірки виконання прийнятих рішень, найважливішою функцією управління економікою.

### **Література**

1. *Пантелєєв. В.П.* Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація : [моногр.]/ В.П.Пантелєєв; Державна академія статистики, обліку та аудиту. — К.: ДП «Інформ.-аналіт.агенство», 2008. — С. 11–27.